

**Ozubená kola -
Opotřebenění a poškození zubů -
Terminologie**

Gears - Wear and damage to gear teeth - Terminology

Engrenages - Usure et défauts des dentures - Terminologie

Zahnräder - Abnutzung und Verletzung der Zähne - Terminologie

Tato norma je identická s ISO 10825:1995.

This standard is identical with ISO 10825:1995.

Národní předmluva

Vypracování normy

Zpracovatel: TOS Čelákovice a. s. IČO 45147961, Ing. Jaroslav Skopal a Oldřich Rut

Technická normalizační komise: TNK 25 Ozubená kola, převodovky a drážkování

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. Miroslav Pospíšil

Ó Český normalizační institut, 1997

21921

Strana 2

Prázdná strana!

Strana 3

ICS 01.040.21;21.200

Descriptor: gears, teeth (mechanical), surface condition, deterioration, wear, damage, vocabulary.

Obsah	strana
1 Údaje o narušení povrchu	6
1.1 Skluzové opotřebenění	6
1.1.1 Normální opotřebenění	7
1.1.1.1 Mírné opotřebenění	8
1.1.1.2 Vyleštění	9
1.1.2 Brusné opotřebenění	10
1.1.3 Zvýšené opotřebenění	12
1.1.4 Mírné poškrábání	13
1.1.5 Silné poškrábání	14
1.1.6 Opotřebenění v důsledku interference	15
1.2 Koroze	16
1.2.1 Chemická koroze	16
1.2.2 Koroze třením	17
1.2.3 Oxidační skvrnitost	18
1.3 Vyhřátí	19
1.4 Eroze	20
1.4.1 Kavitační eroze	20
1.4.2 Hydraulická eroze	21
1.5 Elektro eroze	22
2 Zadrání	24
3 Trvalé deformace	28
3.1 Důlkování	28
3.2 Plastická deformace	29
3.2.1 Plastická deformace odvalováním	30
3.2.2 Plastické deformace klepáním	31
3.3 Zvlnění	32
3.4 Rýhování	33
3.5 Otřepy	34
4 Projevy povrchové únavy	35
4.1 Pitting, jamková koroze	36
4.1.1 Záběhový pitting	37

4.1.2	Progresivní pitting	38
4.1.3	Mikropitting	39
4.2	Šupinkový pitting	43
4.3	Odlupování	44
4.4	Drolení povrchové vrstvy	45
5	Trhliny a praskliny	46
5.1	Praskliny po kalení	48
5.2	Praskliny v důsledku broušení	49
5.3	Únavové praskliny	50
6	Lom zubu	52
6.1	Lom v důsledku přetížení	52
6.1.1	Křehký lom	53
6.1.2	Houževnatý lom	54
6.1.3	Polokřehký lom	55
6.2	Odstřihnutí zubu	56
6.3	Lom v důsledku plastické deformace	58
6.4	Únavový lom	60
6.4.1	Únava při namáhání ohybem	61
6.4.2	Lom konce zubu	65

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních organizací (členů ISO). Na mezinárodních normách pracují technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této komisi zastoupen. Práce se zúčastňují i mezinárodní organizace, vládní i nevládní, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozesílají členům ISO k hlasování. Vydání mezinárodní normy vyžaduje souhlas alespoň 75 % z hlasujících členů.

Mezinárodní normu ISO 10825 připravila technická komise ISO/TC 60 Ozubená kola, subkomise SC 1 „Terminologie a šneková soukolí“.

Předmět normy

Tato mezinárodní norma stanoví termíny používané k popsání úkazů viditelných na zubech ozubeného kola.

Pro každý název je uveden stručný popis vztažený k příslušnému druhu poškození zubu se zobrazením nápadných pozorovatelných znaků, ze kterých je možno určit druh poškození zubu a stanovit jeho příčiny.

Na základě popisu poškození zubu je možné stanovit provozní podmínky ozubení, které poškození podmínily. Každý popis je přiřazen jednomu nebo více zobrazením z kterých jsou zřejmé rozdíly, podmíněné geometrií ozubení. Popis je uveden ke každému zobrazení, proto aby byl usnadněn výklad.

Tato mezinárodní norma stanoví pouze terminologii, pomoci které je možné určit rozlišení a provést zatřídění stavu ozubeného kola po opakovaném provozu. Preventivní opatření k zamezení vzniku posaného stavu nejsou v normě uvedena.

Strana 5

-- Vynechaný text --